

B I L T E N

broj 6

20. MAJ 2010.

*026/711-035, E-mail: info@psssd.org.rs
11431 Kolari, Železnička bb, Smederevo*

SAVETODAVNA SLUŽBA

Tiraž: 300

Sadržaj:

Stanje višegodišnjih zasada

i uticaj hladnog vremena 3 strana

**savetodavac – Boban Marković, dipl.inž.polj. za voćarstvo i
vinogradarstvo**

Zaštita voća i vinove loze 4 i 5 strana

savetodavac - Slavica Stojkić, dipl.inž.polj. za zaštitu bilja

Zaštita ratarskih i

povrtarskih kultura 5 i 6 strana

savetodavac - Žaklina Mladenović, dipl.inž.polj. za zaštitu bilja

STANJE VIŠEGODIŠNJIH ZASADA I UTICAJ HLADNOG VREMENA

Pored relativno lošijih vremenskih prilika koje smo imali u vremenu cvetanja (povećana vlažnost, relativno niža temperatura od optimalne i nedostatak osunčavanja) a koje su imale za posledicu i priličan nedostatak zoofilnog oprašivanja zbog nedostatka na prvom mestu pčela imali smo kao krajnji rezultat prilično lošu oplodnju i zametanje plodova.

Ovo sve se nadovezalo i na lošu i nekvalitetnu diferencijaciju rodni pupoljaka u pozno letnjem periodu prošle godine kao posledica obilnijeg roda i lošije primenjene agrotehnike, u delu đubrenja prorede plodova pa smo svedoci ovog trenutka značajnog podbačaja u prinosu naročito kod jabuke a može se reći i kod ostalih voćnih vrsta.

Kod breskve i nektarine koje su po površinama najzastupljenije voćne vrste oprašivanje i oplodnja su bili relativno dobri. Međutim, ovde smo se susreli sa smanjenim rodni potencijalom zbog izmrzavanja naročito u zasadima na nižim nadmorskim visinama, u mikro-depresijama i koji su imali severnu ekspoziciju. Još jednom se potvrdilo da kod podizanja višegodišnjih zasada mora da se dobro vodi računa o izboru vrsta i sorti a prema ekspoziciji i položaju parcela.

Period iza nas, proteklih 5-7 dana, karakterisale su padavine koje, može se reći, na ovim našim terenima nisu bile obilne (oko 35-40 l/m²) ali su bile dugog vremenskog inteziteta. Takođe, imali smo noćne i dnevne temperature poprilično ispod karakterističnih za drugu dekadu maja meseca, uz izostanak sunčanog perioda. Sve ovo će se odraziti i na veće opadanje odn. proređivanje pojedinih plodova koji su imali malo lošiju diferencijaciju a sa lepšim vremenom kakvu-takvu šansu da opstanu. Ovakve vremenske prilike, a po vremenskoj prognozi očekuju nas i narednih dana, sa druge strane stvaraju prilično dobre uslove za razvoj biljnih bolesti a prave velike probleme da bi se obavila hemijska zaštita od istih. Neke voćne vrste poput na prvom mestu jagode koja bi ušla u intenzivnu berbu su ometene u zrenju i nalaze se, može se reći, u jednoj stresnoj situaciji. Kod nje ćemo imati lošiju tehnološku vrednost, znači smanjen procenat šećera u suvim materijama a povećan sadržaj vode. Takođe mogu da nastanu problemi sa Botrytis-om. Kod vinove loze prvo prskanje od pepelnice, grožđanog moljca a naročito od plamenjače kojoj ovakvi vremenski uslovi idu na ruku trebalo je obaviti pre petnaestog ovog meseca. Pitanje je koliko je vinogradara ovo obavilo a sada su zbog lošijeg vremena u nemogućnosti. Takođe, vinova loza da su nam bolji vremenski uslovi bila bi u fazi pred cvetanje ili na početku cvetanja što bi nam kasnije po precvetavanju stvorilo uslove za ostale ampelotehničke operacije na prvom mestu lačenje ne rodni lastara na kordunicama i lastar koji izbijaju iz glave čokota. Na čokotima koji su u određenoj meri stradali od zimskih niskih temperatura i gde su ta oštećenja vidljiva kako na kordunici tako i na stablu obavezno jedno do dve loze koje su izbile iz glave ostaviti kao rezervu za stvaranje novog stabla i formiranje nove kordunice.

Sve u svemu, generalno gledano, ove padavine povoljno deluju na povećanje i manje trošenje akumulirane zimske vlage. Međutim, dug vremenski period u kome se javljaju sa velikim brojem sati kada imamo vlaženje lista i niska temperatura bez sunčanih dana negativno utiču na voćarsko-vinogradarsku proizvodnju, kako na razviće i zrenje tako i na agrotehničke mere hemijske zaštite od bolesti i štetočina i obrade zemljišta i pomotehničke kod breskve i nektarine gde što hitnije treba izvršiti proređivanje plodova, naročito na ranim sortama.

Plodovi breskve

Plodovi jabuke

ZAŠTITA VOĆA I VINOVE LOZE

JABUKA

Kiše koje su padale u ovom periodu uslovile su pojavu više primarnih infekcija *Venturia* sp, te zaštitu jabuke treba obaviti odmah čim vremenski uslovi to dozvole. U mnogim voćnjacima su registrovani simptomi ove bolesti, uglavnom na listu, i sporadično na plodu. Zaraženo lišće i zaraženi plodovi predstavljaju infektivni potencijal za sekundarne infekcije ove bolesti. Suzbijanje *Venturia* sp. i dalje treba vršiti sistemskim preparatima: HEMOKONAZOL, SCORE, CLARINET, ZATO, OLYMP, TERCEL, STROBY, IMPACT uz dodatak kontaktnih fungicida: MANKOGAL, PENKOZEB, PYNOZEB, ANTRACOL, DITHANE, DAKOFLO, BRAVO i DELAN- koji se teže spiraju. Pepelnicu i dalje suzbijati sistemskim preparatima u intervalu od 10-15 dana, posebno u voćnjacima gde su prisutni simptomi: TOPAS, AKORD, SYSTHANE, SABITHANE, FALCON, NIMROD, FLINT PLUS.

PAŽNJA VOĆARI !!!

U pojedinim zasadima jabuke registrovani su simptomi bakterijske plamenjače tj. prisustvo bakterije (*Erwinia amylovora*). Upozoravamo proizvođače da izvrše pregled svojih zasada i obrate pažnju na pojavu i širenju ove bolesti. U ovom periodu bolest se ispoljava plamenjačom mladara koji se suše, savijaju u obliku pastirskog štapa i dobijaju mrku boju. Na mladarima se uočavaju kapljice bakterijskog eksudata žute boje. Takve zaražene delove treba iseći i izneti iz voćnjaka uz obaveznu dezinfekciju alata.

KRUŠKA

Zaštitu kruške nastaviti protiv čađave krastavosti i rđe jednim od preparata :

MANKOGAL, ANTRACOL, FOLIKUR, POLYRAM, AKORD, DAKOFLO, SCORE.

Kriškinu buvu suzbijati: ABASTATE, ENVIDOR, PRESTIGE, INSEGAR, TALSTAR, LANNATE uz dodatak okvašivača ili mineralnog ulja.

BRESKVA

Zaštitu breskve obaviti posle proređivanja plodova i to od šupljikavosti lista, pepelnice i truleži plodova. Od insekata u ovom periodu suzbijati breskvinog moljca i vaši. Jedna od kombinacija može biti: AKORD PLUS + FENITROTION + TONUS ili IMPACT + VOLEY + SILWET ili DITHANE + TOPAS + AFINEX

KAJSIJA

U ovom periodu neophodno je kajsiju zaštititi protiv prouzrokovala šupljikavosti lista i krastavosti plodova nekim od fungicida: MANKOGAL, ANTRACOL, DITHANE, a suzbijanje smotavca vršiti jednim od inskticida: LANNATE, KONZUL, DESPOT, FENITROTION.

ŠLJIVA

Šljivu treba u ovom periodu zaštititi od plamenjače, šupljikavosti lista i rđe sledećim fungicidima: MANKOGAL, DITHANE, ANTRACOL, PENKOZEB, BRAVO. Suzbijanje šljivinog smotavca vršiti: KONZUL, DESPOT, NURELLE D, FENITROTION. Pri jačoj pojavi vaši koristiti sledeće insekticide: ACTARA, MOSPILAN, AFINEX, TONUS, CONFIDOR, CHESS, VOLEY.

VIŠNJA

Višnju u ovom periodu treba zaštititi od pegavosti lista i gorke truleži plodova sledećim fungicidima: SIGNUM, SWITCH, STROBY, DIONAL, BRAVO, DAKOFLO. Obratiti pažnju na suzbijanje trešnjine muve koja izaziva crvljivost plodova. Pri upotrebi insekticida voditi računa o karenci preparata. Od preparata koristiti: VANTEX, TALSTAR, FURY.

Od sedam do četrnaest dana pred berbu protiv pucanja plodova višnju isprskati Nu Filmom 17 u koncentraciji od 0,5%.

VINOVA LOZA

Vinovu lozu treba zaštititi od plamenjače nekim od sledećih sredstava: RIDOMIL GOLD, CURZATE, EQUATION PRO, MIKAL FLASH, QUADRIS, PERGADO, ACROBAT, FORUM STAR, SALOMEA.

Da bi se suzbila pepelnica dodati: TILT, TOPAS, FALCON, FOLICUR, IMPACT, OLYMP, STROBY, SABITHANE, COLLIS, CRYSTAL, PRESING.

Protiv groždanog moljca koristiti jedan od sledećih preparata: FASTAC, DECIS, LANNATE, KARATE ZEON, FENITROTION, KONZUL, DESPOT, LEBAYCID, NERELLE-D.

ZAŠTITA RATARSKIH KULTURA

ZAŠTITA KUKURUZA OD KOROVA

Kukuruz se zavisno od vremena setve nalazi u fazi od trećeg do sedmog lista.

Proizvođači kukuruza treba u narednom periodu da obave zaštitu useva od korova primenom preparata koji deluju preko lista. Usled velikih zaliha vode u zemljištu došlo je do brze i masovne pojave korova u usevima. Takođe ovakvi vremenski uslovi doveli su i do bržeg razvoja kukuruza. Treba što pre obilaskom useva utvrditi spektar prisutnih korova i to naročito najzastupljenijih. Pre izbora i primene preparata obratiti pažnju na fenofazu porasta kukuruza, dozu primene preparata i temperaturu vazduha prilikom tretiranja. Svaku primenu herbicida treba ograničiti do faze 8 lista kukuruza jer posle toga nastupa faza razvoja generativnih organa kukuruza, pa svaka kasnija primena herbicida utiče na prinos kukuruza. Ponuda herbicida na tržištu je velika, a svaki od njih suzbija određen broj korova.

Za suzbijanje uskolisnih korova koristiti: MOTIVELL, TALISMAN, INOVATE, NIKON, TAROT, EQUIP PEAK, RIMEX, GRID, CLARO, MAISTER.

Za suzbijanje širokolisnih korova koristiti: CAMBIO, DIMARK, BANVEL, MONOSAN HERBI, MOTO, VELOX, STARANE, MUSTANG, BVCAMBA, BENTAMARK, LAUDIS, MAISTER, AVALON, PLAMEN, CALLISTO.

Za suzbijanje širokolisnih i uskolisnih korova koristiti kombinacije gore navedenih preparata. U rastvor herbicida poželjno je dodati neko od folijarnih đubriva sa većim sadržajem azota, koje će u potpunosti neutralisati pesticidni šok.

ZAŠTITA POVRTARSKIH KULTURA

Obilne padavine u prethodnom periodu iziskuju pojačanu zaštitu povrtarskih kultura od bolesti. Nestabilne vremenske prilike onemogućile su veliki broj povrtara da svoj rasad paprike i paradajza iznesu na otvoreno polje. Pre iznošenja rasada na otvoreno treba izvršiti pripremu parcele, a i zaštitu rasada preparatom na bazi PROPAMOKARRBA u kombinaciji sa insekticidom ACTARA. Povrtari koji imaju useve paprike, paradajza, bostana na otvorenom treba u narednom periodu da nastave zaštitu od plamenjače i crne pegavosti tretiranjem preventivnim preparatima: BRAVO, POLYRAM, ANTRACOL, DITHANE, ACROBAT, a preparate na bazi bakra treba upotrebljavati u intervalu od 7-10 dana. Ukoliko dođe do pojave simptoma bolesti u zaštitu uključiti preparate sistemičnog dejstva: RIDOMIL GOLD, BRAVO, FOLIO GOLD, EQUATION PRO, QUADRIS, QUADRIS MAX, ORTIVA, SIGNUM, ACROBAT.

ZAŠTITA KROMPIRA OD KROMPIROVE ZLATICE

Obavezno sprovesti zaštitu krompira od ove štetočine. Zaštitu usmeriti na suzbijanje larvi upotrebom jednog od sledećih preparata: CONFIDOR, IMIDOR, MOSPILAN, ACTARA, TONUS, MATCH.

Larva krompirove zlatice

Imaga krompirove zlatice

**026/711-035, E-mail: info@psssd.org.rs
11431 Kolari, Železnička bb, Smederevo**